

Finansutskottets betänkande 2023/24:FiU26

Kommunala frågor

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkanden om det kommunal-ekonomiska utjämningsystemet, välfärdens långsiktiga finansiering, vinster inom välfärdens verksamheter, riktade statsbidrag, kommunala tillsynsavgifter, lagen om valfrihet, villkor för aktörer inom välfärden, redovisning av hur skattemedel används, idéburna aktörer och kunskapsspridning inom kommunsektorn. Utskottet hänvisar till befintlig lagstiftning, pågående utredningar och det arbete som redan bedrivs på många områden.

I betänkandet finns åtta reservationer (S, SD, V, C, MP).

Behandlade förslag

Cirka 40 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2023/24.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Utskottets överväganden.....	7
Det kommunalekonomiska utjämningsystemet	7
Välfärdens långsiktiga finansiering	11
Vinster inom välfärdens verksamheter	15
Riktade statsbidrag	17
Kommunala tillsynsavgifter	20
Lagen om valfrihet	23
Villkor för aktörer inom välfärden	25
Kommunal redovisning av skattemedel.....	27
Idéburna aktörer inom välfärdens verksamheter	29
Kunskapsspridning inom kommunsektorn	31
Reservationer	34
1. Det kommunalekonomiska utjämningsystemet, punkt 1 (S, V, MP).....	34
2. Det kommunalekonomiska utjämningsystemet, punkt 1 (C)	35
3. Välfärdens långsiktiga finansiering, punkt 2 (S, MP).....	36
4. Vinster inom välfärdens verksamheter, punkt 3 (S, V, MP).....	37
5. Riktade statsbidrag, punkt 4 (S, V, MP)	37
6. Kommunala tillsynsavgifter, punkt 5 (SD)	38
7. Idéburna aktörer inom välfärdens verksamheter, punkt 9 (S, V, MP) ..	39
8. Kunskapsspridning inom kommunsektorn, punkt 10 (S, MP).....	39
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	41
Motioner från allmänna motionstiden 2023/24	41

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Det kommunalekonomiska utjämningsystemet

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:88 av Nima Gholam Ali Pour (SD),

2023/24:249 av Kristoffer Lindberg (S),

2023/24:503 av Malin Danielsson m.fl. (L) yrkande 1,

2023/24:983 av Joar Forssell (L),

2023/24:1288 av Hanna Westerén (S),

2023/24:1358 av Lars Isacson m.fl. (S) yrkande 1,

2023/24:2191 av Maria Stockhaus m.fl. (M),

2023/24:2211 av Johanna Hornberger och Josefin Malmqvist (båda M) yrkandena 1–4,

2023/24:2392 av Christian Carlsson (KD),

2023/24:2457 av Muharrem Demirok m.fl. (C) yrkandena 2 och 3,

2023/24:2480 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 12,

2023/24:2615 av Ulrika Heie och Anne-Li Sjölund (båda C) och

2023/24:2646 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 4.

Reservation 1 (S, V, MP)

Reservation 2 (C)

2. Välfärdens långsiktiga finansiering

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:2002 av Sofie Eriksson m.fl. (S),

2023/24:2030 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S),

2023/24:2031 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkandena 1 och 2 samt

2023/24:2646 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 1, 6 och 11.

Reservation 3 (S, MP)

3. Vinster inom välfärdens verksamheter

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:1043 av Niklas Sigvardsson m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,

2023/24:2022 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,

2023/24:2617 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 2,

2023/24:2646 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 3 och

2023/24:2661 av Mattias Vepsä m.fl. (S) yrkande 3.

Reservation 4 (S, V, MP)

4. Riktade statsbidrag

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:850 av Larry Söder (KD),

2023/24:2357 av Niklas Karlsson m.fl. (S) och

2023/24:2646 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 2.

Reservation 5 (S, V, MP)

5. Kommunala tillsynsavgifter

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:420 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 11,

2023/24:431 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 10,

2023/24:530 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2 samt

2023/24:2118 av Malin Höglund och Crister Carlsson (båda M).

Reservation 6 (SD)

6. Lagen om valfrihet

Riksdagen avslår motion

2023/24:1495 av Sanne Lennström (S).

7. Villkor för aktörer inom välfärden

Riksdagen avslår motion

2023/24:2192 av Maria Stockhaus m.fl. (M).

8. Kommunal redovisning av skattemedel

Riksdagen avslår motion

2023/24:2198 av Sten Bergheden (M).

9. Idéburna aktörer inom välfärdens verksamheter

Riksdagen avslår motion

2023/24:2646 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 5.

Reservation 7 (S, V, MP)

10. Kunskapsspridning inom kommunsektorn

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:1432 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) och

2023/24:2646 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 7.

Reservation 8 (S, MP)

Stockholm den 15 februari 2024

På finansutskottets vägnar

Edward Riedl

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Edward Riedl (M), Mikael Damberg (S), Oscar Sjöstedt (SD), Gunilla Carlsson (S), Dennis Dioukarev (SD), Jan Ericson (M), Ingela Nylund Watz (S), Charlotte Quensel (SD), Ida Drougge (M), Ida Gabrielsson (V), Hans Eklind (KD), Martin Ådahl (C), David Perez (SD), Janine Alm Ericson (MP), Cecilia Rönn (L), Eva Lindh (S) och Joakim Sandell (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet ca 40 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2023/24. Motionsyrkandena handlar om det kommunal-ekonomiska utjämningsystemet, välfärdens långsiktiga finansiering, vinster inom välfärdens verksamheter, riktade statsbidrag, kommunala tillsynsavgifter, lagen om valfrihet, villkor för aktörer inom välfärden, redovisning av hur skattemedel används, idéburna aktörer och kunskapsspridning inom kommunsektorn.

Förslagen i motionerna finns i bilagan.

Utskottets överväganden

Det kommunalekonomiska utjämningsystemet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om det kommunalekonomiska utjämningsystemet med hänvisning till pågående arbete.

Jämför reservation 1 (S, V, MP) och 2 (C).

Motionerna

I ett flertal motionsyrkanden lämnas förslag till förändringar av det kommunalekonomiska utjämningsystemet.

I partimotion 2023/24:2457 av Muharrem Demirok m.fl. (C) yrkandena 2 och 3 anförs att ekonomiska ojämlikheter mellan land och stad är ett samhällsproblem som kanske tydligast märks i skillnaderna mellan olika kommuners kommunalskatt. Motionärerna anser därför att regeringen bör inleda ett arbete med målsättningen att minska de orättvisa skillnaderna i skattesystemets utformning och åtgärda dagens brister i utjämningsystemet, bl.a. bör gleshet beaktas i högre grad än i dag.

I kommittémotion 2023/24:2646 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 4 anförs att regeringen bör arbeta för att den pågående utredningen om det kommunalekonomiska utjämningsystemet utvecklar förslag som leder till att systemet i större utsträckning än i dag främjar en likvärdig välfärd i hela landet.

I kommittémotion 2023/24:2480 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 12 anförs att den kommunala skattebasen varje år den 1 november sätts inför följande år utifrån hur många som är folkbokförda i kommunen vid det datumet. Motionärerna menar att många kommuner har en stor utmaning med många deltidsboende som inte folkbokför sig i kommunen. För kommunerna kan det innebära en annan allokering av skatteresurser till verksamheter och tjänster än vad som skulle ha varit fallet om skatteuttaget hade motsvarat antalet invånare under året. Motionärerna anser därför att regeringen bör se över hur utmaningar hos kommuner med en stor andel boende som inte är folkbokförda i kommunen kan mötas.

I motion 2023/24:249 av Kristoffer Lindberg (S) anförs att det råder stora skillnader mellan kommunerna när det gäller ekonomiska förutsättningar för att bedriva en jämlik välfärd över hela landet. Motionären anser att det kommunalekonomiska utjämningsystemet i större utsträckning än i dag behöver ta hänsyn till gleshet, svag socioekonomi och den utmaning som ett sviktande skatteunderlag och en ökad efterfrågan på välfärdstjänster innebär.

Regeringen bör därför se till att den pågående utredningen om det kommunal-ekonomiska utjämningsystemet tar fram förslag så att systemet i större utsträckning än i dag främjar en likvärdig välfärd i hela landet.

I motion 2023/24:1288 av Hanna Westerén (S) anförs att Gotlands ö-läge innebär påtagliga fördyringar för regionen, vilket utmanar ambitionen om en jämlik välfärd i hela landet. Motionären vill därför att den pågående utredningen om det kommunalekonomiska utjämningsystemet även ser över förutsättningarna för att region Gotland med sitt ö-läge ska kunna ha en hållbar finansiering av välfärdens behov.

I motion 2023/24:1358 av Lars Isacson m.fl. (S) yrkande 1 anförs att staten genom det kommunalekonomiska utjämningsystemet behöver ta ett stort ansvar för att omfördela ekonomiska medel mellan kommuner och regioner. Motionärerna anser att den pågående utredningen om det kommunal-ekonomiska utjämningsystemet bör ta fram förslag som innebär att systemet i större utsträckning än i dag tar hänsyn till att de strukturella kostnaderna är högre i lands- och glesbygdskommunerna och till socioekonomiska skillnader mellan kommunerna och regionerna.

I motion 2023/24:88 av Nima Gholam Ali Pour (SD) anförs att det kommunalekonomiska utjämningsystemet behöver kompletteras med villkor som ser till att de kommuner som är i behov av utjämningsbidrag för att erbjuda lagstadgad verksamhet också verkar för att få en hållbar ekonomi genom att minska på utgifter som inte är lagstadgade. Regeringen bör därför tillsätta en utredning för att ta reda på hur det kommunalekonomiska utjämningsystemet kan kompletteras med villkor för att motverka slöseri och ohållbara ekonomier i landets kommuner och regioner.

I motion 2023/24:2191 av Maria Stockhaus m.fl. (M) anförs att systemet för kostnadsutjämning inom det kommunalekonomiska utjämningsystemet har en rad brister. Motionärerna framhåller vikten av att hela Sverige har goda och rimliga förutsättningar att klara både avfolkning och glesbygd samt snabb befolkningstillväxt och trängsel, och anser därför att regeringen bör se över hela det kommunalekonomiska utjämningsystemet.

I motion 2023/24:2211 av Johanna Hornberger och Josefin Malmqvist (båda M) yrkandena 1–4 anförs att dagens kommunalekonomiska utjämnings-system har olika brister. Motionärerna anser att regeringen bör överväga en ny översyn av utjämningsystemet så att systemet inte utjämnar för faktorer som kommuner och regioner kan påverka och att det inte ställer kommuner mot varandra utan i stället låter staten fullt ut stå för utjämningen samt gör det möjligt för staten att dra in hela eller delar av utjämningsbidraget till de kommuner som inte tar ansvar för sin ekonomi. Systemet bör också enligt motionärerna uppmantra kommuner att föra en politik som leder till fler jobb och lägre bidragsberoende och det bör inte straffa kommuner med en ökad tillväxt.

I motion 2023/24:2615 av Ulrika Heie och Anne-Li Sjölund (båda C) anförs att det finns en rad brister i dagens kommunalekonomiska utjämnings-system. Motionärerna anser därför att regeringen bör se över hela systemet så att det

skapar incitament för företagande, jobb och tillväxt och att det i högre grad beaktar gleshet.

I motion 2023/24:2392 av Christian Carlsson (KD) anförs att dagens kommunalekonomiska utjämningssystem är utformat på ett sätt som medför negativa konsekvenser för tillväxtkommuner. Motionären anser därför att regeringen bör tillsätta en utredning som ser över det kommunalekonomiska utjämningssystemet i sin helhet.

I motion 2023/24:503 av Malin Danielsson m.fl. (L) yrkande 1 anförs att Stockholm är Sveriges motor och att regionen är en av de snabbast växande storstadsregionerna i Europa. Motionärerna framhåller att även om det finns stordriftsfördelar i en storstadsregion så finns det också kostnader för att växa. Enligt motionärerna behöver det kommunalekonomiska utjämningsystemet ta hänsyn till detta i större utsträckning än i dag så att inte tillväxten i kommunsektorn hämmas.

I motion 2023/24:983 av Joar Forssell (L) anförs att det kommunalekonomiska utjämningsystemet är föråldrat och inte utformat för att kompensera för de kostnader som kan följa som en konsekvens av urbanisering och en tät befolkningsstruktur. Motionären vill därför att regeringen utreder hur urbana utmaningar kan hanteras i kostnadsutjämnningen.

Bakgrund

Lagen om kommunalekonomisk utjämning

Av 17 § lagen (2004:773) om kommunalekonomisk utjämning framgår att avgifter och bidrag beräknas på grundval av antalet folkbokförda invånare i en kommun eller i en region den 1 november året före utjämningsåret. Var en person är folkbokförd den 1 november året före beskattningsåret styr också i vilken kommun personen ska betala skatt (65 kap. 3 § inkomstskattelagen). Den 1 november har enligt uppgift från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Statistiska centralbyrån (SCB) valts för att uppgifterna om antalet folkbokförda ska vara så aktuella som möjligt vid beräkningen av bidrag och avgifter.

Pågående arbete

Tillkännagivande till regeringen

I december 2020 beslutade riksdagen om betänkande 2020/21:FiU15 Riksrevisionens rapport om tillväxthämmande incitament i den kommunala inkomstutjämnningen. I betänkandet föreslår finansutskottet att riksdagen tillkännager för regeringen att den ska tillsätta en utredning som ser över hela det kommunalekonomiska utjämningsystemet med fokus på utveckling, tillväxt och likvärdig service i hela landet. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2020/21:129).

I april 2022 beslutade regeringen att ge en parlamentariskt sammansatt kommitté i uppdrag att göra en översyn av den kommunalekonomiska utjämnningen (En ändamålsenlig kommunalekonomisk utjämnning, dir. 2022:36). Uppdraget ska säkerställa att den kommunalekonomiska utjämnningen ger kommuner och regioner likvärdiga ekonomiska förutsättningar att tillhandahålla välfärd och annan kommunal service. Kommittén ska bl.a.

- analysera de variabler som ingår i inkomstutjämnningen
- analysera i vilken utsträckning kostnadsutjämnningen för kommuner och regioner fångar upp skillnader i strukturella faktorer
- analysera om strukturbidraget i dess nuvarande form skulle kunna avvecklas eller förändras
- genomgående analysera en eventuell påverkan av utjämnningssystemet på utveckling och tillväxt, såväl positiv som negativ
- analysera och utvärdera utjämnningen av kostnader för verksamhet enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, förkortad LSS
- föreslå nödvändiga författningsändringar

Uppdraget ska redovisas senast den 3 maj 2024.

Beslut om tilläggsdirektiv

I april 2023 beslutade regeringen om ett tilläggsdirektiv till den parlamentariskt sammansatta kommittéutredningen, som tagit namnet Utjämningskommittén (dir. 2023:56). Regeringen anför att den demografiska utvecklingen medför försämrade förutsättningar för kommunsektorns finansiering framöver, vilket bedöms innebära att det kan finnas behov av ytterligare åtgärder. Kommittén fick därför också i uppdrag att föreslå åtgärder för att motverka höga och ökande skattesatser i kommuner och regioner, inklusive åtgärder för att minska risken för negativa bieffekter av inkomstutjämnningen på tillväxten. Uppdraget ska redovisas senast den 3 maj 2024.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat liknande motionsyrkanden, senast i betänkande 2022/23:FiU26. I betänkandet konstaterade utskottet att regeringen nyligen tillsatt en utredning med uppdrag att se över hela det kommunalekonomiska utjämnningssystemet för att säkerställa att systemet ger kommuner och regioner likvärdiga ekonomiska förutsättningar att tillhandahålla välfärd och annan kommunal service. Utskottet anförde vidare att det ville invänta utredningens resultat innan några åtgärder vidtogs och avstyrkte samtliga motionsyrkanden.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar att den utredning som tillsatts för att se över hela det kommunalekonomiska utjämningsystemet för att säkerställa att systemet ger kommuner och regioner likvärdiga ekonomiska förutsättningar att tillhandahålla välfärd och annan kommunal service snart kommer att redovisa sitt uppdrag. Utskottet vill invänta utredningens resultat innan några åtgärder vidtas och avstyrker därför samtliga här aktuella motionsyrkanden.

Välfärdens långsiktiga finansiering

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om välfärdens långsiktiga finansiering med hänvisning till pågående arbete.

Jämför reservation 3 (S, MP).

Motionerna

I ett flertal motionsyrkanden lämnas förslag på åtgärder för att stärka kommunernas och regionernas ekonomiska förutsättningar att finansiera välfärden.

I kommittémotion 2023/24:2646 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 1, 6 och 11 anförs att kommunerna och regionerna behöver tryggare och bättre planeringsförutsättningar. Motionärerna anser att de generella statsbidragen bör inflationsskyddas och att regeringen därför bör införa en ny princip för statens budget i form av en automatisk indexering av de generella statsbidragen. För att också förbättra kommunsektorns möjligheter att upprätthålla kvaliteten i välfärden under konjunktursvackor anser motionärerna att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag på en garantimodell i form av en inkomstgaranti till kommunerna och regionerna. Vidare framhålls att det pågår en grön industriell revolution i Sverige där det offentliga bedöms ha en viktig roll i att skapa så goda förutsättningar som möjligt för kommunerna att möjliggöra framväxten av ny industri och nya jobb. Motionärerna anser därför att regeringen bör stötta snabbväxande kommuner genom ett tillväxtpaket med bl.a. statliga kreditgarantier till kommunsektorn.

I motion 2023/24:2002 av Sofie Eriksson m.fl. (S) framhålls att kommuner och regioner i Sverige har en ansträngd ekonomi och behov av besparingar, vilket bedöms ha drabbat kommunernas och regionernas underhåll och investeringsförmåga kopplat till samhällsviktiga fastigheter. Motionärerna anser därför att regeringen bör se över möjligheten att införa ett statligt underhålls- och investeringsstöd för kommunala fastigheter.

I motion 2023/24:2030 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) framhålls att den samhällsomvandling som LKAB:s gruvverksamhet i Malmberget,

Gällivare och Kiruna innebär har ökat kommunernas anläggningstillgångar avsevärt på kort tid. Skatteintäkterna har dock inte ökat i samma takt, vilket medför höga avskrivningskostnader som kommunerna inte har ekonomiska resurser att täcka. Motionärerna anser därför att regeringen bör överväga att revidera avskrivningsreglerna för att hantera denna situation.

I motion 2023/24:2031 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkandena 1 och 2 anförs behovet av att staten tar ett s.k. kommunkliv för att kommuner ska kunna göra en samhällsomställning, som bedöms vara en förutsättning för klimatomställningen, utan att det samtidigt urholkar välfärden lokalt. Motionärerna anser därför att regeringen bör införa gröna krediter till kommunerna och samtidigt överväga att genomföra ett kommunkliv i likhet med industri- och klimatklivet för att säkerställa att den kommunala nivån inte blir en flaskhals i den gröna omställningen.

Bakgrund

Lagen om kommunal bokföring och redovisning

Enligt 7 kap. 3 § första stycket lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning ska anläggningstillgångar med begränsad nyttjandeperiod skrivas av systematiskt över denna period. Vid anskaffningstillfället ska en plan fastställas för hur en anläggningstillgång med begränsad nyttjandeperiod ska skrivas av. Eventuellt restvärde ska inte utgöra underlag för avskrivning. Lagen föreskriver inte någon speciell avskrivningsmetod. Den metod kommunen väljer ska avspegla hur tillgångars värde och/eller servicepotential successivt förbrukas. Periodens avskrivningar redovisas som en kostnad. Tillgången ska skrivas av från och med den tidpunkt då den kan tas i bruk. Restvärden och fastställda nyttjandeperioder för tillgångar ska omprövas systematiskt. Det kan finnas många skäl till att restvärdet och nyttjandeperioden förändras, som exempelvis minskad prestanda eller förändrat kapacitetsutnyttjande. Om en ny bedömning av nyttjandeperioden väsentligt avviker från tidigare bedömningar, ska avskrivningsbeloppen för innevarande och framtida perioder justeras (källa: Rådet för kommunal redovisning, RKR-R4 Materiella anläggningstillgångar).

Kommunallagen

Enligt 11 kap. 5 § kommunallagen (2017:725) ska kommuner och regioner varje år upprätta en budget för nästa kalenderår (budgetår). Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Undantag från detta får göras i den utsträckning som medel från en resultatreserv tas i anspråk enligt 14 § eller om det finns synnerliga skäl.

Effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner

I oktober 2023 beslutade riksdagen om regeringens proposition Effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner (prop. 2022/23:119, bet.

2023/24:KU2, rskr. 2023/24:6). Beslutet innebär bl.a. att de resultatutjämningsreserver som regleras i kommunallagen ersätts med resultatreserver. Införandet av resultatreserver bedöms innebära att kommuner och regioner ges större möjlighet att planera sitt sparande i syfte att nå en god ekonomisk hushållning. Lagändringarna trädde i kraft den 1 januari 2024.

Pågående arbete

En god kommunal hushållning

I september 2020 beslutade regeringen att ge en särskild utredare i uppdrag att bedöma om nuvarande regelverk för ekonomisk förvaltning i kommunallagen utgör en bra grund för en effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner (dir. 2020:88). Syftet med utredningen var att ge kommuner och regioner goda förutsättningar att möta framtida utmaningar genom att föreslå ett sammanhållet regelverk för en effektiv ekonomistyrning. Utredningen, som antog namnet Utredningen om en effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner (Fi2020:07), överlämnade i september 2021 betänkandet En god kommunal hushållning (SOU 2021:75). Utredningen gör bl.a. bedömningen att det finns behov av att skapa en statlig garanti för intäkterna i kommuner och regioner vid djupare konjunkturedgångar för att säkra välfärden och för att hindra snabba och kraftiga nedskärningar. Utredningen föreslår att ett regelstyrt system införs som innebär att staten garanterar en lägsta nivå för skatteunderlagsutvecklingen i kommuner och regioner vid en djupare lågkonjunktur. Utredningen anser också att det finns behov av vägledning och stöd till kommuner och regioner inom ekonomistyrningen och den ekonomiska förvaltningen, av en samlad nationell uppföljning av kommunernas och regionernas ekonomi samt en bättre kunskap om tillämpningen av bestämmelserna om den ekonomiska förvaltningen. Utredningen föreslår att en statlig myndighet ska ges i uppdrag att följa sektorns ekonomi och lämna vägledning och stöd till kommuner och regioner.

I maj 2023 lämnade regeringen proposition 2022/23:119 Effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner till riksdagen, i vilken vissa av betänkandets förslag behandlades (bet. 2023/24:KU2, rskr. 2023/24:6). När det gäller förslaget om en garantimodell och en statlig myndighet framgår det av propositionen att förslagen bereds vidare inom Regeringskansliet.

Steg mot stärkt kapacitet

I januari 2024 överlämnade Kommunperspektivutredningen sitt slutbetänkande Steg mot stärkt kapacitet (SOU 2024:6). Utredningen har haft i uppdrag att i dialog med kommuner undersöka intresset för frivilliga sammanläggningar, att redovisa skäl som kommunerna anför för eller emot att påbörja processer med sammanläggningar samt att bedöma förutsättningarna för att fortsätta arbetet med sammanläggningar och vid behov lämna förslag till statliga åtgärder (dir 2023:46). Syftet var att långsiktigt stärka

kommunernas kapacitet att hantera det kommunala uppdraget, och därmed upprätthålla och utveckla en god kommunal service i hela landet.

Av betänkandet framgår att det i dagsläget inte finns något intresse hos kommunerna för frivilliga sammanläggningar. Samtidigt görs bedömningen att intresset för sammanläggningar kan komma att ändras på sikt och att staten bör ha beredskap för ett sådant scenario. Kommunsammanläggning bedöms kunna vara ett sätt att långsiktigt stärka kommunernas kapacitet att hantera det kommunala uppdraget. Utredningen anser vidare att det finns skäl för staten att medverka till konstruktiva diskussioner med utgångspunkt från behovet av stärkt kapacitet. Utredningen bedömer också att kommunerna behöver intensivifiera sitt arbete med att stärka sin kapacitet genom samverkan. Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Tidigare behandling

Utskottet har nyligen behandlat ett motionsyrkande om en garantimodell i yttrande 2023/24:FiU1y. I finansutskottets yttrande till konstitutionsutskottet över proposition 2022/23:119 Effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner och följdmotioner framhöll utskottet att det när det gäller frågan om en garantimodell framgår av utredningen att det återstår utredningsarbete kring den närmare utformningen och att regeringen i propositionen anför att förslaget om en garantimodell bereds vidare inom Regeringskansliet. Utskottet ville inte föregripa den beredningen och ansåg att yrkandet borde avstyrkas. Konstitutionsutskottet föreslog i likhet med finansutskottet att yrkandet skulle avslås och riksdagen beslutade i enlighet med konstitutionsutskottets förslag (prop. 2022/23:119, bet. 2023/24:KU2, rskr. 2023/24:6).

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att det pågår ett omfattande arbete när det gäller kommunsektorns finanser. Riksdagen har t.ex. nyligen beslutat om en effektivare ekonomistyrning i kommuner och regioner som bl.a. innebär att de resultatutjämningsreserver som regleras i kommunallagen (2017:725) ersätts med resultatreserver. Det beslutet bedöms innebära att kommuner och regioner ges större möjligheter att planera sitt sparande för att nå en god ekonomisk hushållning. Vidare noterar utskottet att förslag om en garantimodell och om att en statlig myndighet ska ges i uppdrag att följa sektorns ekonomi och lämna vägledning och stöd till kommuner och regioner bereds inom Regeringskansliet. Utskottet vill inte föregripa den beredningen utan avvakta dess resultat innan eventuella ytterligare åtgärder vidtas och avstyrker därför samtliga här aktuella motionsyrkanden.

Vinster inom välfärdens verksamheter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om vinstuttag inom välfärdens områden med hänvisning till pågående arbete.

Jämför reservation 4 (S, V, MP).

Motionerna

I ett flertal motionsyrkanden lämnas förslag om att avveckla möjligheten till uttag av vinster inom välfärdens verksamheter.

I kommittémotion 2023/24:2646 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 3 framhålls att samhället håller på att förlora den demokratiska kontrollen över välfärden. Förtroendet för välfärden bedöms vara hotat av bl.a. brister i kapacitet och tillgänglighet och en okontrollerad privatisering. Motionärerna anser därför att regeringen bör avveckla möjligheten att ta ut vinst ur välfärdens verksamheter samt utveckla alternativ till de marknads- och valmodeller som införts inom offentlig sektor. Även i kommittémotion 2023/24:2617 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 2 framhålls att förtroendet för välfärden är hotat och att det framför allt handlar om brister i kapacitet och tillgänglighet som en följd av svårigheter att rekrytera personal, och därmed säkerställa en jämlik välfärd i hela landet, och om en okontrollerad privatisering som lett till en urholkning av välfärdens behovsprincip. Motionärerna anser därför att regeringen behöver ta tillbaka den demokratiska kontrollen över välfärden, dvs. statens ansvar och kontroll behöver öka. Enligt motionärerna behöver tillsynen förstärkas och nationella insatser vidtas för en ökad likvärdighet och personalförsörjning och för att säkerställa principen om vård och omsorg efter behov. Ett liknande motionsyrkande finns även i motion 2023/24:2661 av Mattias Vepsä m.fl. (S) yrkande 3.

I motion 2023/24:1043 av Niklas Sigvardsson m.fl. (S) yrkandena 1 och 2 anføres att vinstuttagen ur välfärdsföretagen måste begränsas för att garantera ett välfärdssystem som är rättvist, tillgängligt och av hög kvalitet för alla. Motionärerna anser därför att regeringen bör verka för att skattepengar som är avsedda för välfärd också går till välfärd och inte till privata vinster. Motionärerna anser också att regeringen bör se över möjligheten att utvärdera och hitta alternativ till de marknads- och valmodeller som blivit norm inom offentlig sektor. Motsvarande yrkanden lämnas också i motion 2023/24:2022 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkandena 1 och 2.

Pågående arbete

Tilläggsdirektiv till Utredningen om vinst i skolan

I juli 2023 beslutade regeringen om tilläggsdirektiv till Utredningen om vinst i skolan (dir. 2023:109). Tilläggsdirektivet innebär att regeringen ändrar det

tidigare uppdraget, om att lämna förslag på en reglering som säkerställer att de skattemedel som avsätts för skolan används till det medlen är avsedda för, dvs. att finansiera driften av skolverksamheter (dir. 2022:102), till att föreslå en utvidgad ägar- och ledningsprövning, vissa vinstutdelningsförbud eller annan vinstutdelningsbegränsning och skärpta sanktioner (dir. 2023:109).

Utredningen ska bl.a.

- utreda och föreslå förbud mot vinstutdelning eller annan vinstutdelningsbegränsning under de första åren efter en nyetablering, vid ägarbyten och vid kvalitetsbrister
- utreda och föreslå hur det kan säkerställas att enskilda huvudmän inom skolväsendet har en stabil ekonomi
- utreda och föreslå en möjlighet till återkrav av s.k. skolpeng samt skärpta sanktioner vid tillsyn enligt skollagen
- utreda regleringen om bedömning av negativa konsekvenser vid prövning av en ansökan om godkännande som huvudman

Utredningstiden förlängs från den 29 februari 2024 till den 28 februari 2025.

Ett helt eller delvis statligt huvudmannaskap för hälso- och sjukvården

I juni 2023 beslutade regeringen att ge en parlamentariskt sammansatt kommitté i uppdrag att ta fram beslutsunderlag som gör det möjligt att stegvis och långsiktigt införa ett helt eller delvis statligt huvudmannaskap för hälso- och sjukvården (dir. 2023:73). Uppdraget omfattar den regionalt finansierade hälso- och sjukvården och inte huvudmannaskapet för den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården. Kommittén ska bl.a. analysera och bedöma hur en resursfördelnings- och finansieringsmodell som säkerställer ett hälso- och sjukvårdssystem med god kostnadskontroll ska utformas, där staten vid ett helt eller delvis statligt huvudmannaskap i motsvarande grad tar över resursfördelningen och finansieringen av hälso- och sjukvården. Uppdraget ska redovisas senast den 2 juni 2025.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat liknande motionsyrkanden, senast i betänkande 2022/23:FiU26 Kommunala frågor. I betänkandet noterade utskottet att regeringen nyligen tillsatt en utredning som ska lämna förslag på en reglering som säkerställer att de skattemedel som avsätts för skolan används till det de är avsedda för, dvs. att finansiera driften av dessa verksamheter. Utskottet noterade också att regeringen hade för avsikt att tillsätta en utredning om ett statligt huvudmannaskap inom hälso- och sjukvården samt att den statliga styrningen och uppföljningen av statliga medel skulle stärkas. Utskottet välkomnade regeringens arbete på området och ansåg att det inte fanns skäl att vidta ytterligare åtgärder. Utskottet avstyrkte samtliga motionsyrkanden.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att det pågår en utredning med uppdrag att föreslå en utvidgad ägar- och ledningsprövning, vissa vinstutdelningsförbud eller någon annan vinstutdelningsbegränsning och skärpta sanktioner. Utskottet noterar också att regeringen nyligen tillsatt en parlamentarisk kommitté med uppdrag att ta fram beslutsunderlag som gör det möjligt att stegvis och långsiktigt införa ett helt eller delvis statligt huvudmannaskap för hälso- och sjukvården. Utskottet vill invänta dessa utredningars resultat innan eventuella ytterligare åtgärder vidtas och avstyrker därför samtliga här aktuella motionsyrkanden.

Riktade statsbidrag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om riktade statsbidrag med hänvisning till pågående arbete.
Jämför reservation 5 (S, V, MP).

Motionerna

I några motionsyrkanden lämnas förslag om att omvandla riktade statsbidrag till generella statsbidrag.

I kommittémotion 2023/24:2646 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 2 framhålls att det svåra ekonomiska läge som Sverige befinner sig i slår hårt mot välfärdens verksamheter. Motionärerna anser att regeringen bör lätta på bördan för kommunsektorn genom att se över vilka riktade statsbidrag som kan omvandlas till generella statsbidrag. Möjligheten att ta del av riktade statsbidrag ser olika ut för olika kommuner och regioner och bedöms därför riskera att minska likvärdigheten mellan landets kommuner och regioner. Motionärerna anser därför att det är viktigt att regeringen fortsätter att arbeta för att minska antalet riktade statsbidrag och omvandla dessa till generella statsbidrag.

Även i motion 2023/24:2357 av Niklas Karlsson m.fl. (S) anförs att riktade statsbidrag riskerar att minska den nationella likvärdigheten mellan landets kommuner och regioner och att de medför administrativa kostnader för både kommunerna och staten. Motionärerna anser därför att generella statsbidrag bör ges i större utsträckning än i dag och att regeringen bör lägga fram ett förslag om att införa en statsbidragsprincip i enlighet med Kommunutredningens förslag. Syftet är att stärka kommunernas framtida kapacitet att klara sina åtaganden, upprätthålla nationell likvärdighet i välfärdsuppdraget och stärka det kommunala självstyret.

I motion 2023/24:850 av Larry Söder (KD) anförs att många av statsbidragen till kommunerna och regionerna är inriktade på att höja kvaliteten i kommunerna och regionerna. Detta bedöms som problematiskt

eftersom kommunerna och regionerna har beskattningsrätt och beslutande-mandat över verksamheter. Motionären menar att staten inte bör störa det ansvaret och anser att en översyn bör göras av de riktade och generella statsbidragen.

Bakgrund

Kommunutredningen

I februari 2020 överlämnade den parlamentariskt sammansatta Kommun-utredningen sitt slutbetänkande till regeringen (SOU 2020:8 Starkare kommuner – med kapacitet att klara välfärdsuppdraget). Utredningen hade i uppdrag att utarbeta en strategi för att stärka kommunernas kapacitet att fullgöra sina uppgifter och hantera sina utmaningar. Utredningen ansåg bl.a. att såväl antalet som andelen riktade statsbidrag till kommunerna bör minskas och föreslog därför att en statsbidragsprincip, likställd med nuvarande finansieringsprincip, skulle införas. Som en följd av bl.a. Kommun-utredningens rapport beslutade regeringen i april 2022 att ge en parlamentariskt sammansatt kommitté i uppdrag att göra en översyn av den kommunalekonomiska utjämningen (En ändamålsenlig kommunalekonomisk utjämning, dir. 2022:36), se nedan under Pågående arbete.

Pågående arbete

En ändamålsenlig kommunalekonomisk utjämning

I april 2022 beslutade regeringen att ge en parlamentariskt sammansatt kommitté i uppdrag att göra en översyn av den kommunalekonomiska utjämningen (En ändamålsenlig kommunalekonomisk utjämning, dir. 2022:36). Uppdraget ska säkerställa att den kommunalekonomiska utjämningen ger kommuner och regioner likvärdiga ekonomiska förutsättningar att tillhandahålla välfärd och annan kommunal service. Kommittén ska bl.a. analysera och beskriva hur riktade bidrag kan påverka utfallet inom kostnadsutjämningen. Kommittén ska också föreslå vilka riktade statsbidrag som skulle kunna inordnas i det generella statsbidraget och beskriva de överväganden och principer som legat till grund för förslagen. Uppdraget ska redovisas senast den 3 maj 2024.

Att styra de självstyrande – en analys av statens styrning av kommuner och regioner

I juni 2020 gav regeringen Statskontoret i uppdrag att under perioden 2020–2023 årligen översiktligt redovisa och analysera utvecklingen av statens styrning av kommuner och regioner och deras verksamheter samt att i slutredovisningen även göra en fördjupad analys av den samlade styrningens utveckling. I mars 2023 redovisade Statskontoret sin slutrapport Att styra de självstyrande – en analys av statens styrning av kommuner och regioner

(2023:7). Statskontorets fördjupade analys visar att statens styrning av kommuner och regioner fortsätter att öka. Styrningen fortsätter också att skapa problem för kommuner och regioner, t.ex. när det gäller möjligheten att styra verksamheten långsiktigt. I rapporten konstateras att staten har haft ett svagt genomslag för vissa av sina övergripande ambitioner, både för hur den vill styra och vad den vill uppnå med styrningen. Vidare anförs i rapporten att företrädare för kommunsektorn upplever att staten känner till de problem som är förknippade med styrningen, men trots det fortsätter styra som tidigare. Det bedöms minska kommunsektorns tillit till statens styrning och riskera att minska styrningens genomslag.

Budgetpropositionen för 2024

I budgetpropositionen för 2024 konstaterar regeringen att flera rapporter från Statskontoret visar på att den statliga styrningen skapar en administration som kan vara betungande och inte alltid är anpassad efter kommuners och regioners förutsättningar. Regeringen anför att den arbetar kontinuerligt med att utveckla och förbättra statens styrning av kommuner och regioner och för att ge dem bättre förutsättningar att klara sina åtaganden. Regeringen bedömer att det finns ett fortsatt behov av att rikta statsbidrag till specifika områden men kommer att se över de riktade statsbidragen till kommunsektorn i syfte att minska dem till antalet. Regeringen har gett Statskontoret i uppdrag att analysera förutsättningarna för en digital informationsportal med samlad information om riktade statsbidrag (Fi2023/02075), se nedan. Det är en åtgärd som bl.a. syftar till att minska kommuners, regioners och enskilda utförarens administrativa kostnader. Regeringen bedömer att den behöver ställa vissa krav på uppföljning av riktade statsbidrag till kommuner och regioner för att säkerställa en ändamålsenlig och effektiv användning av resurserna. Samtidigt anför regeringen att kraven på uppföljningen inte ska innebära en orimlig administrativ börda. Finansutskottet behandlade budgetpropositionen för 2024 utgiftsområde 25 i betänkande 2023/24:FiU3. Finansutskottet ställde sig bakom regeringens förslag och riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2023/24:110).

Uppdrag om en samlad informationsportal om riktade statsbidrag till kommuner och regioner

I juni 2023 beslutade regeringen att ge Statskontoret i uppdrag att analysera förutsättningarna för att samla information om aktuella riktade statsbidrag till kommuner och regioner i en digital informationsportal hos en statlig myndighet (Fi2023/02075). Statskontoret ska redovisa olika alternativa lösningar för att införa en sådan portal och om Statskontoret bedömer att det finns förutsättningar för att skapa en samlad informationsportal ska Statskontoret bl.a. lämna förslag på

- hur informationsportalen ska utformas och drivas

- vilken statlig myndighet som bör ansvara för informationsportalen
- vilka författningsändringar, uppdrag till statliga myndigheter eller andra åtgärder som behöver genomföras för att få till stånd en samlad informationsportal
- hur uppgiften att tillhandahålla portalen ska finansieras.

Statskontoret ska senast den 27 maj 2024 redovisa uppdraget till Regeringskansliet.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat liknande motionsyrkanden, senast i betänkande 2022/23:FiU26 Kommunala frågor. I betänkandet noterade utskottet det arbete som pågår när det gäller statens styrning av kommuner och regioner och att regeringen avser att genomföra en översyn och anpassning av befintlig anslagsstruktur och anslagsändamål för att minska och förenkla antalet riktade statsbidrag, bl.a. för att minska huvudmännens administrativa börda. Utskottet välkomnade regeringens arbete och ansåg att det inte fanns skäl att överväga ytterligare åtgärder. Utskottet avstyrkte därför motionsyrkandena.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar att statens styrning av kommunsektorn fortsätter att öka och att det bedöms skapa problem för kommuner och regioner. Samtidigt noterar utskottet att regeringen arbetar kontinuerligt med att utveckla och förbättra statens styrning av kommuner och regioner för att ge dem bättre förutsättningar att klara sina åtaganden, vilket utskottet välkomnar. Utskottet noterar också den utredning som pågår och som bl.a. har i uppdrag att föreslå vilka riktade statsbidrag som skulle kunna inordnas i det generella statsbidraget. Utskottet vill avvakta utredningens resultat innan eventuella ytterligare åtgärder vidtas och avstyrker därför samtliga här aktuella motionsyrkanden.

Kommunala tillsynsavgifter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om kommunala tillsynsavgifter med hänvisning till pågående arbete.

Jämför reservation 6 (SD).

Motionerna

I några motionsyrkanden lämnas förslag till förändringar av de kommunala tillsynsavgifterna.

I kommittémotion 2023/24:420 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 11 anfördes att näringspolitiken bör inriktas på att ta bort de hinder som finns för att få fler företag att starta och växa. Motionärerna menar att tillsyn och tillståndsavgifter kan bli en dyr affär för småföretag, särskilt när de startar och är på väg att etablera sig i en kommun. Regeringen bör därför utreda möjligheten att införa ett lagkrav kring efterhandsdebitering av tillsynsavgifter. Ett motsvarande yrkande finns i motion 2023/24:431 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 10.

I motion 2023/24:530 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2 anfördes att många kommuner och tillsynsmyndigheter tar ut generella belopp för tillsyn oavsett om en kontroll har utförts eller inte. Motionären anser att det inte är rimligt och att regeringen därför bör överväga möjligheten att införa efterhandsdebitering av tillsynsavgifter som huvudregel och att öka möjligheten till egenkontroll för företag.

I motion 2023/24:2118 av Malin Höglund och Crister Carlsson (båda M) anfördes att det är orimligt att en lanthandel eller obemannad butik betalar samma kostnad för exempelvis tillsyn som större handlare. Motionärerna anser därför att regeringen bör se över möjligheten att differentiera tillsynskostnader så att inte servicenärigen på landsbygden och obemannade butiker missgynnas.

Bakgrund

Kommunala tillsynsuppgifter

Enligt uppgifter från Sveriges Kommuner och Regioner utövar kommunerna tillsyn över ett flertal samhällsområden, t.ex. livsmedel, miljöskydd och räddningstjänst. De kommunala tillsynsuppgifterna följer av lagstiftning inom dessa olika områden. Kommunerna kan vanligtvis själva bestämma nivån på tillsynsavgifterna utifrån vad kommunallagen reglerar. Enligt 2 kap. 6 § kommunallagen får inte avgiftsintäkterna vara högre än vad som svarar mot kommunens kostnader för den tjänst som tillhandahålls (självkostnadsprincipen). Kommunen måste även beakta den s.k. likställighetsprincipen, dvs. att medlemmarna i kommunen ska behandlas lika om det inte finns sakliga skäl för något annat (2 kap. 3 §).

Pågående arbete

En översyn av kontrollorganisationen och finansieringen av kontroll i livsmedelskedjan för att förenkla för företagen

I december 2023 beslutade regeringen att tillsätta en särskild utredare för att se över kontroll, avgifter och finansiering i livsmedelskedjan (dir. 2023:170). Regeringen konstaterar att företag i livsmedelskedjan ofta upplever bristande likvärdighet och effektivitet i kontrollen som ett hinder för tillväxt. Som exempel nämner regeringen sitt arbete med att uppdatera livsmedelsstrategin,

där många företag och näringslivsorganisationer framförde önskemål om en mer likvärdig kontroll och sänkta kostnader för kontroll. Den särskilda utredaren ska därför se över hur offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i livsmedelskedjan organiseras och finansieras inom områdena livsmedel, foder och animaliska biprodukter. Utredaren ska bl.a. ta ställning till om systemet med årlig avgift för kontroller av regelverket om foder och animaliska biprodukter bör ersättas av en efterhandsdebitering av avgiften. Syftet med utredningen är att stärka konkurrenskraften i livsmedelskedjan och skapa en mer effektiv kontrollstruktur som säkerställer likvärdiga konkurrensvillkor och förenklar för de företag som är verksamma inom områdena livsmedel, foder och animaliska biprodukter. Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2025.

Budgetpropositionen för 2024

Av budgetpropositionen för 2024 framgår att målet för näringspolitiken är att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag (prop. 2023/24:1). Regeringen bedömer att Sverige behöver stärka sin konkurrenskraft och kraftigt minska företagens och entreprenörernas regelbörda och administration. Regeringen framhåller också att den arbetar fokuserat mot detta mål och därför stärker det systematiska, tvärsektorieella och processuella förenklingsarbetet i Regeringskansliet, andra myndigheter och EU-arbetet.

Vidare konstaterar regeringen att företagens kostnader har ökat över tid och att Tillväxtverket uppskattade företagens totala regelkostnad under 2021 till 377,5 miljarder kronor. Regeringen framhåller att den, för att bryta trenden och minska kostnaderna, driver en offensiv förenklingsagenda, bl.a. genom kontinuerlig och systematisk översyn av regelverk och processer som berör företag. Regeringen anser att företag så långt som möjligt bör möta likvärdiga villkor oavsett var i Sverige de verkar. Näringsutskottet behandlade budgetpropositionen för 2024 utgiftsområde 24 i betänkande 2023/24:NU1. Näringsutskottet ställde sig bakom regeringens förslag och riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2023/24:107–109).

Efterhandsdebitering av kontrollavgifter

Den 1 januari 2022 införde Livsmedelsverket ett nytt avgiftssystem för de livsmedelsföretag som verket kontrollerar. Till skillnad från hur det var tidigare debiteras avgifter fr.o.m. den 1 januari 2022 efter det att en kontroll har utförts. I ett remissyttrande från januari 2022 är Livsmedelsverkets bedömning att efterhandsdebitering inom livsmedelskontrollen kommer att ha införts hos alla berörda kontrollmyndigheter fr.o.m. 2024 (dnr 2021/04614).

Förändringen av avgiftssystemet bygger på ett förslag från regeringen om att anpassa svensk lagstiftning till en EU-förordning om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i livsmedelskedjan (prop. 2020/21:43). I propositionen bedömer regeringen att det inte längre bör tas ut en årlig avgift

för den ordinarie livsmedelskontrollen. En avgift bör i stället debiteras den enskilde efter utförd kontroll. Sådan efterhandsdebitering bör enligt regeringen vara obligatorisk för alla kontrollmyndigheter och börja tillämpas tidigast den 1 januari 2022. Propositionen behandlades av miljö- och jordbruksutskottet i betänkande 2020/21:MJU6, och riksdagen fattade beslut i ärendet den 25 februari 2021 (rskr. 2020/21:198). Utskottet ställde sig bakom regeringens förslag, och riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat liknande motionsyrkanden, senast i betänkande 2023/24:FiU26 Kommunala frågor. I betänkandet konstaterade utskottet att riksdagen nyligen beslutat om att införa obligatorisk efterhandsdebitering av avgifter inom livsmedelskontrollen. Utskottet noterade också att regeringen arbetar för att stärka produktiviteten och företagandet, bl.a. genom att minska företagens administrativa kostnader, vilket utskottet välkomnade. Mot den bakgrunden ansåg utskottet att det inte fanns skäl att vidta ytterligare åtgärder med anledning av motionerna och avstyrkte samtliga motionsyrkanden.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar att Sverige behöver stärka sin konkurrenskraft och kraftigt minska företagens och entreprenörernas regelbörda och administration och att regeringen arbetar fokuserat mot detta mål, vilket utskottet välkomnar. Utskottet noterar också att regeringen nyligen tillsatt en utredning som ska göra en översyn av kontrollorganisationen och finansieringen av kontroller i livsmedelskedjan för att stärka konkurrenskraften och skapa en mer effektiv kontrollstruktur som säkerställer likvärdiga konkurrensvillkor och förenklar för företagen. Utskottet vill invänta utredningens resultat innan ytterligare eventuella åtgärder vidtas och avstyrker därför samtliga här aktuella motionsyrkanden.

Lagen om valfrihet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om lagen om valfrihet med hänvisning till vikten av en mångfald av utförare och till pågående arbete.

Motionen

I motion 2023/24:1495 av Sanne Lennström (S) framförs att idén om konkurrensfrihetens effektiviserande och kvalitetsfrämjande egenskaper har

fått för fritt spelrum inom offentliga åtaganden som skola, vård och omsorg. Motionären anser därför att regeringen bör begränsa möjligheten till fri etablering i lagen om valfrihet.

Bakgrund

Lagen om valfrihetssystem

Lagen (2008:962) om valfrihetssystem, förkortad LOV, trädde i kraft den 1 januari 2009. Lagen reglerar vad som ska gälla för de kommuner och regioner som vill konkurrenspröva kommunala verksamheter genom att överlåta valet av utförare av stöd och vård- och omsorgstjänster till brukaren eller patienten. Det är frivilligt för kommuner att införa valfrihetssystem men obligatoriskt för regionerna inom primärvården.

Syftet med LOV är att skapa en mångfald av utförare som den enskilde kan välja mellan och därigenom öka kvaliteten och effektiviteten genom att konkurrens uppstår mellan utförare av service och omvårdstjänster (prop. 2008/09:29).

Pågående arbete

Valfrihetssystem i kommuner och regioner – beslutsläget 2023

SKR sammanställer två gånger per år en översikt av beslutsläget i införandet av LOV. I den senaste sammanställningen från maj 2023 framgår, när det gäller kommuner, att valfrihetssystem enligt LOV införts inom flera tjänsteområden men att det är vanligast inom hemtjänsten. Initialt, från 2009 när lagstiftningen infördes, ökade antalet privata utförare som drev hemtjänstverksamhet på uppdrag av kommunen succesivt. Under senare år har det synts en kontinuerlig minskning av antalet externa aktörer inom LOV-marknaden. Kommunerna har arbetat mycket med avtalsuppföljningar och granskningar. Tillståndsgivning från Inspektionen från vård och omsorg och en stram ekonomisk situation i kommunerna bedöms också som troliga anledningar till denna förändring. Kommuner som har avslutat sina LOV-system har primärt angivit att det varit få brukare som valt en privat utförare, eller att få företag valt att etablera sig i kommunen. Det finns i dag ett tjugotal kommuner som har infört valfrihetssystem men som inte har någon privat aktör ansluten i systemet. Kommuner med fungerande valfrihetssystem enligt LOV har valt att införa system inom fler verksamhetsområden. Särskilt boende för äldre är det område som ökat mest de senaste åren.

Enligt sammanställningen hade 159 kommuner upprättat ett eller flera valfrihetssystem enligt LOV inom omsorgen. Samtliga regioner hade inrättat valfrihetssystem och enligt sammanställningen hade regionerna annonserat 107 valfrihetssystem.

Ett helt eller delvis statligt huvudmannaskap för hälso- och sjukvården

I juni 2023 beslutade regeringen att ge en parlamentariskt sammansatt kommitté i uppdrag att ta fram beslutsunderlag som gör det möjligt att stegvis och långsiktigt införa ett helt eller delvis statligt huvudmannaskap för hälso- och sjukvården (dir. 2023:73). Uppdraget omfattar den regionalt finansierade hälso- och sjukvården och inte huvudmannaskapet för den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården. Kommittén ska bl.a. analysera och bedöma hur en resursfördelnings- och finansieringsmodell som säkerställer ett hälso- och sjukvårdssystem med god kostnadskontroll ska utformas, där staten vid ett helt eller delvis statligt huvudmannaskap i motsvarande grad tar över resursfördelningen och finansieringen av hälso- och sjukvården. Uppdraget ska redovisas senast den 2 juni 2025.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill framhålla vikten av en mångfald av utförare som den enskilde kan välja mellan. Genom den konkurrens som uppstår mellan olika utförare kan bättre förutsättningar skapas för såväl kommunala som privata verksamheter att arbeta för att förbättra kvaliteten och för att höja kompetensen i verksamheten. Utskottet noterar att kommunerna arbetar med avtalsuppföljningar och granskningar av verksamheterna. Vidare noterar utskottet att regeringen nyligen tillsatt en utredning som bl.a. ska se över hur en resursfördelnings- och finansieringsmodell som säkerställer ett hälso- och sjukvårdssystem med god kostnadskontroll kan utformas, där staten vid ett helt eller delvis statligt huvudmannaskap i motsvarande grad tar över resursfördelningen för och finansieringen av hälso- och sjukvården. Mot den bakgrunden avstyrker utskottet det aktuella motionsyrkandet.

Villkor för aktörer inom välfärden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om villkor för aktörer inom välfärden med hänvisning till befintlig lagstiftning och pågående arbete.

Motionen

I motion 2023/24:2192 av Maria Stockhaus m.fl. (M) anförs att fristående aktörer är en viktig del i välfärden och att villkoren för dessa aktörer måste vara likvärdiga med de villkor som offentliga utförare har för att säkerställa likvärdighet och hög kvalitet för den som utnyttjar välfärden oavsett vem som bedriver den. Motionärerna anser därför att regeringen bör vidta åtgärder för att säkerställa likvärdiga villkor för privata och offentliga aktörer inom

välfärdens områden – bl.a. bör en generell utvärdering och översyn göras av all lagstiftning som påverkar villkoren för privata aktörer.

Bakgrund

Lagen om valfrihetssystem

Enligt 1 kap. 2 § lagen (2008:962) om valfrihetssystem, förkortad LOV, ska den upphandlande myndigheten behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt. Den upphandlande myndigheten ska följa principerna om öppenhet, ömsesidigt erkännande och proportionalitet när den tillämpar valfrihetssystem. Enligt lagen ska godkända leverantörer ha samma villkor. Det gäller såväl kvalitetskrav som ersättningsbelopp.

Pågående arbete

Likvärdiga krav på mål och riktlinjer för utförare av kommunal verksamhet

I december 2023 överlämnade regeringen en proposition till riksdagen om likvärdiga krav på mål och riktlinjer för utförare av kommunal verksamhet (prop. 2023/24:52). I propositionen föreslår regeringen att det program med mål och riktlinjer som fullmäktige enligt 5 kap. 3 § kommunallagen (2017:725) ska anta för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare även ska omfatta verksamhet som bedrivs av kommuner och regioner i egen regi eller av sådana juridiska personer som anges i 10 kap. 2–4 och 6 §§ kommunallagen. Syftet med propositionens förslag är att det för sådan verksamhet så långt det är möjligt ska råda likvärdiga villkor för privata utförare och kommuner och regioner. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2024. Propositionen kommer att behandlas av konstitutionsutskottet i betänkande 2023/24:KU7, som planeras komma att debatteras och beslutas i kammaren den 17 april 2024.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat liknande motionsyrkanden, senast i betänkande 2023/24:FiU26 Kommunala frågor. I betänkandet framhöll utskottet att godkända leverantörer enligt lagen om valfrihetssystem ska ha samma villkor och att det gäller såväl kvalitetskrav som ersättningsbelopp. Utskottet noterade också att regeringen arbetar för att skapa mer likvärdiga villkor för privat och offentlig verksamhet, vilket utskottet välkomnade. Mot den bakgrunden ansåg utskottet att det inte då fanns skäl att vidta ytterligare åtgärder och avstyrkte motionsyrkandet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill liksom tidigare framhålla att godkända leverantörer enligt lagen om valfrihetssystem ska ha samma villkor och att det gäller såväl kvalitetskrav som ersättningsbelopp. Utskottet noterar också att regeringen nyligen lämnat förslag om likvärdiga krav på mål och riktlinjer för utförare av kommunal verksamhet för att ytterligare säkerställa att det så långt som möjligt ska råda likvärdiga villkor för privata utförare och kommuner och regioner, vilket utskottet välkomnar. Med det anförda avstyrker utskottet det aktuella motionsyrkandet.

Kommunal redovisning av skattemedel

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om kommunal redovisning av skattemedel med hänvisning till befintliga rekommendationer på området.

Motionen

I motion 2023/24:2198 av Sten Bergheden (M) anförs vikten av att skattepengar används på ett så bra sätt som möjligt och att skattebetalarna på ett enkelt sätt kan få reda på hur utgifterna inom kommunerna har fördelats på den lagstadgade verksamheten respektive den frivilliga verksamheten. Motionären anser därför att regeringen bör se över möjligheten för kommunerna att få krav på sig att redovisa mer tydligt i årsredovisningen hur utgifterna har fördelats mellan den lagstadgade och den frivilliga verksamheten inom kommunen.

Bakgrund

Lagen om kommunal bokföring och redovisning

Enligt lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning ska årsredovisningen innehålla en driftsredovisning och en investeringsredovisning. Av de rekommendationer som Rådet för kommunal redovisning (RKR-R14) lämnar till kommunerna framgår att driftsredovisningen ska utformas så att utfallen kan stämmas av mot fullmäktiges budget. Redovisningen bör vidare upprättas så att den dels tillgodoser fullmäktiges behov av uppföljning och ansvarsprövning av styrelser och nämnder, dels tillgodoser externa intressenters behov av information om hur resurserna fördelas och förbrukas av verksamheterna.

En ändamålsenlig kommunal bokföring och redovisning

Under våren 2018 behandlade utskottet regeringens proposition 2017/18:149 En ändamålsenlig kommunal bokföring och redovisning. I propositionen lämnades förslag om en ny lag om kommunal bokföring och redovisning för att skapa en tydligare ram för redovisningen och en bättre struktur för de som ska tillämpa lagen. Bland annat föreslogs att drifts- och investeringsredovisningen skulle utgöra självständiga delar i årsredovisningen i stället för att som tidigare ingå i förvaltningsberättelsen. Utskottet ställde sig bakom regeringens förslag, och riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (bet. 2017/18:FiU42, rskr. 2017/18:285). Den nya lagen och lagändringarna trädde i kraft den 1 januari 2019.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat liknande motionsyrkanden, senast i betänkande 2022/23:FiU26 Kommunala frågor. I betänkandet framhöll utskottet de rekommendationer som Rådet för kommunal redovisning lämnar till kommunerna om att redovisningen ska upprättas så att den tillgodoser dels fullmäktiges behov av uppföljning och ansvarsprövning av styrelser och nämnder, dels externa intressenters behov av information om hur verksamheterna fördelar och förbrukar resurserna. Utskottet ansåg inte att det fanns skäl att då överväga ytterligare åtgärder och avstyrkte det aktuella motionsyrkandet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet framhåller liksom tidigare de rekommendationer som Rådet för kommunal redovisning lämnar till kommunerna om att redovisningen ska upprättas så att den tillgodoser dels fullmäktiges behov av uppföljning och ansvarsprövning av styrelser och nämnder, dels externa intressenters behov av information om hur verksamheterna fördelar och förbrukar resurserna. Mot den bakgrunden anser utskottet att det inte nu finns skäl att överväga ytterligare åtgärder och avstyrker därför det aktuella motionsyrkandet.

Idéburna aktörer inom välfärdens verksamheter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om idéburna aktörer inom välfärdens verksamheter med hänvisning till pågående arbete.

Jämför reservation 7 (S, V, MP).

Motionen

I kommittémotion 2023/24:2646 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 5 anförs att regeringen har förbättrat möjligheterna för idéburna aktörer att bidra till välfärden. Motionärerna anser dock att regeringen bör fortsätta främja utvecklingen av idéburen välfärd genom att utveckla möjligheterna till samverkan mellan idéburna organisationer och kommunerna.

Bakgrund

Idéburen välfärd

I mars 2022 lämnade regeringen proposition 2021/22:135 Idéburen välfärd till riksdagen. Propositionen behandlades av finansutskottet i betänkande 2021/22:FiU28 Idéburen välfärd. Utskottet ställde sig delvis bakom regeringens förslag. När det gäller lagförslaget om att upphandlande myndigheter ska ges möjlighet att reservera rätten att delta i ett valfrihetssystem till idéburna organisationer ansåg utskottet att det riskerade att leda till att regioner exkluderar redan etablerade och väl fungerande vårdvalsalternativ. Utskottet föreslog därför att primärvården skulle undantas i den föreslagna ändringen i lagen om valfrihetssystem. I övrigt ställde sig utskottet bakom regeringens förslag om att införa en ny lag om registrering av idéburna organisationer och om ändringar i lagen om offentlig upphandling. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag och lagändringarna trädde i kraft den 1 januari 2023 (rskr. 2021/22:349).

Pågående arbete

Upphandlingsmyndigheten

I december 2022 beslutade regeringen om ett regleringsbrev till Upphandlingsmyndigheten med flera uppdrag för att se hur myndigheten kan underlätta för företag som deltar i offentlig upphandling. Upphandlingsmyndigheten ska följa upp och analysera i vilken utsträckning små företag och idéburna aktörer deltar i offentlig upphandling. Myndigheten ska vid behov lämna förslag på ytterligare åtgärder för att underlätta för dessa att delta i offentlig upphandling. Uppdraget ska delredovisas senast den 31 mars 2024 och slutredovisas senast den 31 mars 2025.

Nationellt organ för dialog och samråd mellan regeringen och det civila samhället

Nationellt organ för dialog och samråd mellan regeringen och det civila samhället (NOD) är en struktur för samverkan som startades av regeringen och civilsamhället i februari 2018. Syftet med NOD är att underlätta samverkan mellan offentliga aktörer och civilsamhället och tillhandahålla metoder för att främja dialog. NOD spänner över alla sakpolitiska områden och arbetar i praktiken med att skapa och hålla möten, samråd och dialoger. NOD består av en styrgrupp och ett kansli och de organisationer som valt att ansluta sig till strukturen. I dagsläget är 689 organisationer med sina respektive medlemsföreningar anslutna.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat liknande motionsyrkanden, senast i betänkande 2022/23:FiU26 Kommunala frågor. I betänkandet noterade utskottet att en ny lag om registrering av idéburna organisationer och ändringar i lagen om offentlig upphandling trädde i kraft den 1 januari 2023. Därmed ansåg utskottet att kommuner, regioner och statliga myndigheter i större utsträckning än tidigare skulle kunna dra nytta av de idéburna organisationernas kompetens och erfarenhet. Utskottet noterar också att Upphandlingsmyndigheten har i uppdrag att underlätta för små företag och idéburna aktörer att delta i offentlig upphandling. Mot den bakgrunden ansåg utskottet att det inte fanns skäl att vidta ytterligare åtgärder och avstyrkte motionsyrkandet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att riksdagen nyligen beslutat om lagändringar för att öka möjligheterna för idéburna organisationer att tillhandahålla offentligt finansierade välfärdstjänster, vilket innebär att kommuner, regioner och statliga myndigheter i större utsträckning än tidigare kommer att kunna dra nytta av de idéburna organisationernas kompetens, erfarenhet och andra resurser. Utskottet noterar också att det pågår arbete för att bl.a. underlätta för små företag och idéburna aktörer att delta i offentlig upphandling samt för att underlätta samverkan mellan offentliga aktörer och civilsamhället och tillhandahålla metoder för att främja dialog. Mot den bakgrunden anser utskottet att det inte nu finns skäl att vidta ytterligare åtgärder och avstyrker därför det aktuella motionsyrkandet.

Kunskapspridning inom kommunsektorn

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om kunskapspridning inom kommunsektorn med hänvisning till pågående arbete.

Jämför reservation 8 (S, MP).

Motionerna

I kommittémotion 2023/24:2646 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 7 anförs att många kommuner kämpar med otillräckliga resurser, svårigheter att hitta personal med rätt kompetens och att hantera de specialkompetenser som varje kommun behöver för att klara sina åtaganden. Motionärerna anser därför att regeringen bör införa ett kompetenscentrum som kan erbjuda mindre kommuner möjlighet att avropa specialkompetens och ge goda exempel från andra kommuner.

I motion 2023/24:1432 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) anförs att Sverige är ett fantastiskt land med kommuner och regioner som många gånger står inför likvärdiga situationer att hantera och liknande frågeställningar att lösa. Motionären anser därför att regeringen bör se över möjligheten att bygga en nationell bank av förebilder och framgångsprojekt för att förenkla möjligheten att utbyta funktionella lösningar och kompetenshöjande insatser mellan kommuner och regioner och för att därmed stå bättre rustade för framtida utmaningar.

Pågående arbete

Kommunens kvalitet i korthet

Sedan 2006 driver SKR det nationella projektet Kommunens kvalitet i korthet som omfattar ca 170 kommuner. Inom projektet utmanar kommunerna sig själva genom att ta fram och jämföra resultat för att lära av varandra och utveckla verksamheten. Det grundläggande syftet har sedan starten varit att ta fram ett kunskapsmaterial som stärker de förtroendevalda i att styra mot resultat och i dialogen med medborgarna. Inom ramen för projektet sprider SKR också kännedom om framgångsrika arbeten och erfarenheter som finns i kommunerna.

Rådet för främjande av kommunala analyser

Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) är en ideell förening med uppgift att stödja kommuner och regioner i arbetet med uppföljning, jämförelser och analys. Föreningen främjar jämförelser mellan kommuner och mellan regioner, ger analysstöd och utbildningar samt tillhandahåller statistik i databasen Kolada, som innehåller nyckeltal för kommuner och regioner och för de verksamheter de bedriver. RKA är ett samarbete mellan staten och SKR.

Försöksverksamhet i kommuner och regioner

I december 2023 överlämnade utredningen Försöksverksamhetskommittén sitt slutbetänkande Förändring genom försök – försöksverksamhet i den kommunala sektorn (SOU 2023:94). Utredningen har haft i uppdrag att främja försöksverksamheter i kommuner och regioner för att öka kommunernas och regionernas kapacitet att hantera de samhällsutmaningar de står inför (dir. 2021:110). I slutbetänkandet lämnar utredningen bl.a. förslag om nya former för samverkan och användning av ny teknik för att öka kommunernas och regionernas kapacitet att hantera sina samhällsutmaningar. Utredningen anser bl.a. att en samordning av spridning av resultat från försök inom kommunsektorn skulle underlätta för kommuner och regioner att ta del av varandras resultat. Betänkandet är ute på remiss och svarstiden går ut den 15 april 2024.

Steg mot stärkt kapacitet

I januari 2024 överlämnade Kommunperspektivutredningen sitt slutbetänkande Steg mot stärkt kapacitet (SOU 2024:6). Utredningen har haft i uppdrag att i dialog med kommuner undersöka intresset för frivilliga sammanläggningar, att redovisa skäl som kommunerna anför för eller emot att påbörja processer med sammanläggningar samt att bedöma förutsättningarna för att fortsätta arbetet med sammanläggningar och vid behov lämna förslag till statliga åtgärder (dir. 2023:46). Syftet var att långsiktigt stärka kommunernas kapacitet att hantera det kommunala uppdraget och därmed upprätthålla och utveckla en god kommunal service i hela landet.

Av betänkandet framgår att det i dagsläget inte finns något intresse hos kommunerna för frivilliga sammanläggningar. Samtidigt görs bedömningen att intresset för sammanläggningar på vissa håll kan komma att ändras på sikt och att staten bör ha beredskap för ett sådant scenario. Kommunsammanläggning bedöms kunna vara ett sätt att långsiktigt stärka kommunernas kapacitet att hantera det kommunala uppdraget. Utredningen anser vidare att det finns skäl för staten att medverka till konstruktiva diskussioner med utgångspunkt från behovet av stärkt kapacitet. Utredningen bedömer också att kommunerna behöver intensifiera sitt arbete med att stärka sin kapacitet genom samverkan. Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat liknande motionsyrkanden, senast i betänkande 2021/22:FiU26 Kommunala frågor. I betänkandet konstaterade utskottet att det redan pågår ett arbete med att främja möjligheten att jämföra kommunernas olika verksamheters kvalitet och effektivitet. Utskottet noterade också att SKR sprider kännedom om framgångsrika arbeten och erfarenheter som finns i kommunerna och avstyrkte motionsyrkandet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att samverkan mellan kommuner och regioner förekommer i olika omfattning och form. Utskottet noterar också att Försöksverksamhetskommittén och Kommunperspektivutredningen i sina respektive nyligen överlämnade betänkanden lämnar förslag om nya former för samverkan och användning av ny teknik för att öka kommunernas och regionernas kapacitet att hantera sina samhällsutmaningar samt bedömer att kommunerna behöver intensifiera sitt arbete för stärkt kapacitet genom samverkan. Utskottet vill avvakta den beredning av utredningarna som för närvarande pågår inom Regeringskansliet innan eventuella ytterligare åtgärder vidtas och avstyrker därför de här aktuella motionsyrkandena.

Reservationer

1. Det kommunalekonomiska utjämningsystemet, punkt 1 (S, V, MP)

av Mikael Damberg (S), Gunilla Carlsson (S), Ingela Nylund Watz (S), Ida Gabrielsson (V), Janine Alm Ericson (MP), Eva Lindh (S) och Joakim Sandell (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:2646 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 4,

bifaller delvis motion

2023/24:249 av Kristoffer Lindberg (S) och

avslår motionerna

2023/24:88 av Nima Gholam Ali Pour (SD),

2023/24:503 av Malin Danielsson m.fl. (L) yrkande 1,

2023/24:983 av Joar Forssell (L),

2023/24:1288 av Hanna Westerén (S),

2023/24:1358 av Lars Isacson m.fl. (S) yrkande 1,

2023/24:2191 av Maria Stockhaus m.fl. (M),

2023/24:2211 av Johanna Hornberger och Josefin Malmqvist (båda M) yrkandena 1–4,

2023/24:2392 av Christian Carlsson (KD),

2023/24:2457 av Muharrem Demirok m.fl. (C) yrkandena 2 och 3,

2023/24:2480 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 12 och

2023/24:2615 av Ulrika Heie och Anne-Li Sjölund (båda C).

Ställningstagande

Förra mandatperioden beslutade riksdagen om en ny kostnadsutjämning som innebär att utjämningsen nu tar större hänsyn till gles bebyggelse och socioekonomiska faktorer än tidigare, men skillnaderna är dock alltjämt för stora. Utan att föregå den utredning som nu pågår av hela det kommunalekonomiska utjämningsystemet bör regeringen arbeta för ett utjämnings-system som i större utsträckning än i dag kan främja en likvärdig välfärd i hela landet.

2. Det kommunalekonomiska utjämningsystemet, punkt 1 (C)

av Martin Ådahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2023/24:2457 av Muharrem Demirok m.fl. (C) yrkandena 2 och 3,

2023/24:2480 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 12 och

2023/24:2615 av Ulrika Heie och Anne-Li Sjölund (båda C) samt avslår motionerna

2023/24:88 av Nima Gholam Ali Pour (SD),

2023/24:249 av Kristoffer Lindberg (S),

2023/24:503 av Malin Danielsson m.fl. (L) yrkande 1,

2023/24:983 av Joar Forssell (L),

2023/24:1288 av Hanna Westerén (S),

2023/24:1358 av Lars Isacson m.fl. (S) yrkande 1,

2023/24:2191 av Maria Stockhaus m.fl. (M),

2023/24:2211 av Johanna Hornberger och Josefin Malmqvist (båda M) yrkandena 1–4,

2023/24:2392 av Christian Carlsson (KD) och

2023/24:2646 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 4.

Ställningstagande

Det råder stora ekonomiska skillnader i Sverige, som kanske märks tydligast genom skillnaderna i nivån på kommunalskatten. Den ekonomiska ojämlikheten mellan land och stad är ett samhällsproblem som behöver tas på allvar. Regeringen bör därför arbeta med målsättningen att minska de orättvisa skillnader i skattenivåerna som uppstått till följd av skattesystemets utformning och brister i utjämningsystemet. Systemet ska utgå från en garanterad grundläggande servicenivå i hela landet. Samtidigt behöver det vara utformat så att det skapar incitament för företagande, jobb och tillväxt. Kommuner som bedriver en aktiv politik för företagsamhet och jobbskapande ska få dra nytta av det. I många av landets glest befolkade kommuner finns dock strukturella förutsättningar som gör det särskilt svårt att klara behovet av kommunal service. Därför bör just gleshet i högre grad beaktas inom ramen för utjämningsystemet. Också tryggheten och servicen på landets bebodda öar, däribland Gotland, bör tas i beaktande då där finns särskilda förutsättningar och behov som i grunden skiljer sig från förhållandena på fastlandet. Det kräver att staten tar ett ansvar för likvärdiga förutsättningar i landet genom en ö-politik som minskar skillnaderna och främjar en positiv

utvecklingskraft. Regeringen bör även se över hur utmaningar hos kommuner med en stor andel icke folkbokförda deltidboende kan mötas.

3. Välfärdens långsiktiga finansiering, punkt 2 (S, MP)

av Mikael Damberg (S), Gunilla Carlsson (S), Ingela Nylund Watz (S), Janine Alm Ericson (MP), Eva Lindh (S) och Joakim Sandell (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:2646 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 1, 6 och 11 samt avslår motionerna

2023/24:2002 av Sofie Eriksson m.fl. (S),

2023/24:2030 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) och

2023/24:2031 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Sverige befinner sig i en ny ekonomisk verklighet med höga matpriser, hyror och räntor – en kostnadskris som inte bara drabbar hushållen utan också välfärdens verksamheter. Staten måste ta sitt ansvar för finansieringen av välfärden genom att inflationsskydda de generella statsbidragen och därmed ge kommuner och regioner tryggare och bättre planeringsförutsättningar. Regeringen bör också återkomma till riksdagen med förslag på en garantimodell så att välfärdens finansiering är tryggad inför kommande kriser. För att möjliggöra framväxten av ny industri och nya jobb har det offentliga en viktig roll i att skapa så goda förutsättningar som möjligt. Snabbväxande kommuner behöver stötta för att framtidens jobb ska hamna i Sverige. Regeringen bör därför även ta fram ett tillväxtpaket med bl.a. statliga kreditgarantier till kommunsektorn, vilket skulle minska kommunernas risk och finansieringskostnader.

4. Vinsterna inom välfärdens verksamheter, punkt 3 (S, V, MP)

av Mikael Damberg (S), Gunilla Carlsson (S), Ingela Nylund Watz (S), Ida Gabrielsson (V), Janine Alm Ericson (MP), Eva Lindh (S) och Joakim Sandell (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2023/24:2617 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 2 och

2023/24:2646 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 3 och avslår motionerna

2023/24:1043 av Niklas Sigvardsson m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,

2023/24:2022 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkandena 1 och 2 samt

2023/24:2661 av Mattias Vepsä m.fl. (S) yrkande 3.

Ställningstagande

Samhället håller på att förlora den demokratiska kontrollen över välfärden. Förtroendet för välfärden är hotat av bl.a. brister i kapacitet och tillgänglighet och av en okontrollerad privatisering. Regeringen bör därför avveckla möjligheten att ta ut vinst ur välfärdens verksamheter och utveckla alternativ till de marknads- och valmodeller som införts inom offentlig sektor. Regeringen bör vidare förstärka tillsynen och vidta nationella insatser för en ökad likvärdighet och personalförsörjning och för att säkerställa principen om vård och omsorg efter behov.

5. Riktade statsbidrag, punkt 4 (S, V, MP)

av Mikael Damberg (S), Gunilla Carlsson (S), Ingela Nylund Watz (S), Ida Gabrielsson (V), Janine Alm Ericson (MP), Eva Lindh (S) och Joakim Sandell (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:2646 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 2 och

avslår motionerna

2023/24:850 av Larry Söder (KD) och
2023/24:2357 av Niklas Karlsson m.fl. (S).

Ställningstagande

Sverige befinner sig i ett svårt ekonomiskt läge som slår hårt mot välfärdens verksamheter. Regeringen bör lätta på bördan för kommunsektorn genom att se över vilka riktade statsbidrag som kan omvandlas till generella statsbidrag. Möjligheten att ta del av riktade statsbidrag ser olika ut för olika kommuner och regioner och riskerar att minska likvärdigheten mellan landets kommuner och regioner. Det är därför viktigt att regeringen fortsätter att arbeta för att minska antalet riktade statsbidrag och omvandla dessa till generella statsbidrag.

6. Kommunala tillsynsavgifter, punkt 5 (SD)

av Oscar Sjöstedt (SD), Dennis Dioukarev (SD), Charlotte Quensel (SD) och David Perez (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2023/24:420 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 11 och

2023/24:431 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 10 och

avslår motionerna

2023/24:530 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2 samt

2023/24:2118 av Malin Höglund och Crister Carlsson (båda M).

Ställningstagande

Näringspolitiken bör inriktas på att ta bort de hinder som finns för att få fler företag att starta och växa. Tillsyn och tillståndsavgifter kan bli en dyr affär för småföretag, särskilt när de startar och är på väg att etablera sig i en kommun. Regeringen bör därför utreda möjligheten att införa ett lagkrav kring efterhandsdebitering av tillsynsavgifter.

7. Idéburna aktörer inom välfärdens verksamheter, punkt 9 (S, V, MP)

av Mikael Damberg (S), Gunilla Carlsson (S), Ingela Nylund Watz (S), Ida Gabrielsson (V), Janine Alm Ericson (MP), Eva Lindh (S) och Joakim Sandell (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2023/24:2646 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 5.

Ställningstagande

De idéburna aktörernas andel av välfärdssektorn är liten i Sverige jämfört med de flesta andra länder i Norden och Europa. Möjligheterna för idéburna aktörer att bidra till välfärden har emellertid förbättrats men regeringen bör fortsätta att arbeta för att främja utvecklingen av idéburen välfärd.

8. Kunskapsspridning inom kommunsektorn, punkt 10 (S, MP)

av Mikael Damberg (S), Gunilla Carlsson (S), Ingela Nylund Watz (S), Janine Alm Ericson (MP), Eva Lindh (S) och Joakim Sandell (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2023/24:2646 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 7 och
avslår motion
2023/24:1432 av Ann-Sofie Lifvenhage (M).

Ställningstagande

Många kommuner kämpar med otillräckliga resurser, svårigheter att finna personal med rätt kompetens och utmaningen i att hantera de specialkompetenser som varje kommun behöver för att klara sina åtaganden. För att stödja de kommuner som inte har möjlighet att själva eller i samverkan med

andra leverera åtaganden bör en modell utarbetas för att stödja kommunerna på ett mer konkret sätt. Regeringen bör därför utarbeta en modell med ett kompetenscentrum som kan erbjuda mindre kommuner möjlighet att avropa specialkompetens och ge goda exempel från andra kommuner.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2023/24

2023/24:88 av Nima Gholam Ali Pour (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning om hur kommunalekonomisk utjämning kan kompletteras med villkor i syfte att motverka slöseri och ohållbara ekonomier i landets kommuner och regioner, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2023/24:249 av Kristoffer Lindberg (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den pågående utredningen om det kommunala utjämningsystemet bör ta fram förslag i syfte att i större utsträckning än i dag främja likvärdig välfärd i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:420 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ett införande av lagkrav kring efterhandsbetalning av tillsynsavgifter och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:431 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ett införande av lagkrav på efterhandsbetalning av tillsynsavgifter och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:503 av Malin Danielsson m.fl. (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tillväxten i Stockholm och det kommunala inkomst- och utjämningsystemet och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:530 av Sten Bergheden (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att i möjligaste mån göra efterhandsdebitering av tillsynsavgifter till huvudregeln hos myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att tillsynsmyndigheterna än mer måste möjliggöra en ökad användning av egenkontroll för företagen och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:850 av Larry Söder (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av riktade och generella statsbidrag till regioner och kommuner och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:983 av Joar Forssell (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur urbana utmaningar kan tas om hand av kostnadsutjämnningen i det kommunala utjämnningssystemet och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1043 av Niklas Sigvardsson m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att skattepengar avsedda för välfärd ska gå till välfärd, inte privata vinster, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheten att utvärdera och hitta alternativ till de marknads- och valmodeller som blivit norm inom offentlig sektor och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1288 av Hanna Westerén (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att Region Gotland med sitt ö-läge ska kunna ha en hållbar finansiering av välfärdens behov och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1358 av Lars Isacsson m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den pågående utredningen av det kommunala utjämnningssystemet bör ta fram förslag som innebär att det nationella utjämnningssystemet i större utsträckning än i dag ska ta hänsyn till att de strukturella kostnaderna är högre på landsbygden och i glesbygd, samt till socioekonomiska skillnader mellan kommuner och regioner, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2023/24:1432 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att bygga en nationell bank av förebilder och framgångsprojekt för att förenkla möjligheten att utbyta funktionella lösningar och kompetenshöjande insatser inom kommuner och regioner och därmed stå bättre rustade för framtida utmaningar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2023/24:1495 av Sanne Lennström (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om etableringsfrihet i LOV och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2002 av Sofie Eriksson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över införande av ett statligt underhålls- och investeringsstöd för kommunala fastigheter och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2022 av Niklas Karlsson m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att skattepengar avsedda för välfärd ska gå till välfärd, inte privata vinster, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheten att utvärdera och hitta alternativ till de marknads- och valmodeller som blivit norm inom offentlig sektor och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2030 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att revidera avskrivningsreglerna med anledning av den unika samhällsomvandlingen i Gällivare och Kiruna till följd av LKAB:s gruvbrytning och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2031 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska risken för kommuner i den gröna omställningen genom införande av gröna krediter och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att genomföra ett kommunkliv för att säkerställa att den kommunala nivån inte blir flaskhals i den gröna omställningen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2023/24:2118 av Malin Höglund och Crister Carlsson (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över en differentiering av tillsynskostnader för butiker så att inte servicenäringsen på landsbygden och obemannade butiker missgynnas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2023/24:2191 av Maria Stockhaus m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över det kommunala utjämningsystemet och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2192 av Maria Stockhaus m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta ytterligare åtgärder för att säkerställa att villkoren för fristående/privata aktörer inom välfärdsområdet är likvärdiga med de villkor som offentligt drivna verksamheter har och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2198 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten för kommunerna att få krav på sig att redovisa mer tydligt i årsredovisningen hur utgifterna har fördelats mellan den lagstadgade verksamheten och den frivilliga verksamheten i kommunen och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2211 av Johanna Hornberger och Josefin Malmqvist (båda M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en ny översyn av skatteutjämningsystemet i syfte att utjämna kommuners förutsättningar och inte utfall och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den nya översynen bör syfta till att inte ställa kommuner och regioner mot varandra utan i stället låta staten fullt ut kompensera de kommuner som behöver kompenseras för olika förutsättningar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över och eventuellt möjliggöra för staten att dra in utjämningsbidrag till kommuner som inte själva tar ansvar för sin ekonomi, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en ny översyn av skatteutjämningsystemet som uppmuntrar kommuner att föra en politik som leder till fler jobb och lägre bidragsberoende samt om att ökad tillväxt inte ska straffas av det kommunala utjämningsystemet och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2357 av Niklas Karlsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att anta en statsbidragsprincip och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2392 av Christian Carlsson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning som ser över det kommunala skatteutjämningsystemet i sin helhet och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2457 av Muharrem Demirok m.fl. (C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en målsättning ska vara att minska de orättvisa skillnader i skattenivåerna som uppstått till följd av skattesystemets utformning och brister i utjämnningssystemen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att gleshet och öars förutsättningar särskilt ska beaktas inom ramen för utjämnningssystemet och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2480 av Helena Lindahl m.fl. (C):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur utmaningar hos kommuner med en stor andel icke folkbokförda deltidsoende kan mötas och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2615 av Ulrika Heie och Anne-Li Sjölund (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en översyn av skatteutjämnningssystemet ska göras med syfte att skapa incitament för företagande, jobb och tillväxt samtidigt som gleshet i högre grad måste beaktas och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2617 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta tillbaka den demokratiska kontrollen över välfärden och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2646 av Mikael Damberg m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en ny princip om att indexera de generella statsbidragen enligt juni-KPI och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lämpliga riktade statsbidrag ska omvandlas till generella statsbidrag och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över och utveckla möjligheten att ta ut vinst ur välfärdens verksamheter samt att utveckla icke vinstdrivande alternativ till de marknads- och valmodeller som införts inom offentlig sektor och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillse att den pågående utredningen om skatteutjämnningssystemet bör utveckla förslag som leder till att det i större utsträckning än i dag främjar en likvärdig välfärd i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla möjligheterna till samverkan mellan idéburna organisationer och kommuner, regioner och statliga myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på en garantimodell för kommunala intäkter vid djupa konjunkturnedgångar och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett kompetenscentrum för specialkompetens som kan avropas av kommunerna vid behov och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av ett tillväxtpaket för snabbväxande kommuner vid nyindustrialisering och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2661 av Mattias Vepsä m.fl. (S):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka statens medfinansiering av välfärden och återtagande av kontroll över välfärden och tillkännager detta för regeringen.